

Изх.№ 105/3.10.2024 г.

До:

Валентина Гюрова – експерт отдел „Подготовка обекти“,
управление „ИКПО“, дирекция „Инвестиции“, ЕСО ЕАД

valentina.gyurova@eso.bg

Виктор Масларов - експерт отдел „Подготовка обекти“,
Управление „ИКПО“, дирекция „Инвестиции“, ЕСО ЕАД

viktor.maslarov@eso.bg

Йоан Балачев - р-л отдел „Подготовка обекти“,
управление „ИКПО“, дирекция „Инвестиции“, ЕСО ЕАД

yoan.balachev@eso.bg

Копие до:

Елена Георгиева

eli1307@abv.bg

Относно: Задание за обхват и съдържание на Доклад за ОВОС на инвестиционно предложение: „Устойчиво адаптиране на националната електропреносна мрежа – GREENABLER - трансформация на мрежа 220 kV към ниво на напрежение 400 kV“ „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД

СТАНОВИЩЕ

от

сдружение „**Българско дружество за защита на птиците**“ (БДЗП), партньор на BirdLife International в България, вписано в регистъра на сдруженията с нестопанска цел при Софийски градски съд по ф.д. № 17151/1993 г., Булстат 121244539, със седалище и адрес на управление град София, район Слатина, ж.к. Яворов, бл. 71, вх. 4, ет.1, представлявано от Ваня Рътарова-Георгиева, действаща в качеството си на изпълнителен директор и законен представител

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

В рамките на процедура по изготвяне на ДОКЛАД ЗА ОВОС НА ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ „УСТОЙЧИВО АДАПТИРАНЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ЕЛЕКТРОПРЕНОСНА МРЕЖА – GREENABLER - ТРАНСФОРМАЦИЯ НА МРЕЖА 220 KV КЪМ НИВО НА НАПРЕЖЕНИЕ 400 KV“, Българското дружество за защита на птиците (БДЗП) изразява своето

експертно становище за нуждата от преместването на вече поставени гнездилици за ловен сокол на стълбове от системата на ЕСО на бройката .

Гнездилиците за ловен сокол, които са поставени и е необходимо да бъдат преместени на новите стълбове са общо 28 броя и са описани с точни географски координати в Приложение 1. Те се намират на следните линии от системата на ЕСО:

- ВЛ 220 kV „Камчия“ и „сляпо“ отклонение от ст.№228 до п/ст „Карнобат“ с габарит за нова ВЛ 400 kV“ (п/ст „Добруджа“ - п/ст „ТЕЦ Марица Изток 2“ & п/ст „Карнобат“) - **8 броя гнездилици**
- ВЛ 220 kV „Първенец“ с габарит за нова ВЛ 400 kV“ (п/ст „Алеко“ – п/ст „Пловдив“) – **3 броя гнездилици**
- ВЛ 220 kV „Хемус-Стара планина“ от п/ст „ТЕЦ Марица Изток 2“ до п/ст „Горна Оряховица“ и откл. от ст. №157 до п/ст „Твърдица“ с габарит за нова ВЛ 400 kV“ (п/ст „ТЕЦ Марица Изток 2“ до п/ст „Горна Оряховица“ & п/ст „Твърдица“) – **7 броя гнездилици**
- ВЛ 220 kV „Шипка“ от „Алеко“ до п/ст „Балкан“, както и откл. от ст. №280 за п/ст „Чудомир“ с габарит за нова ВЛ 400 kV“ (п/ст „Алеко“ – п/ст „Балкан“ & п/ст „Чудомир“) – **10 броя гнездилици**

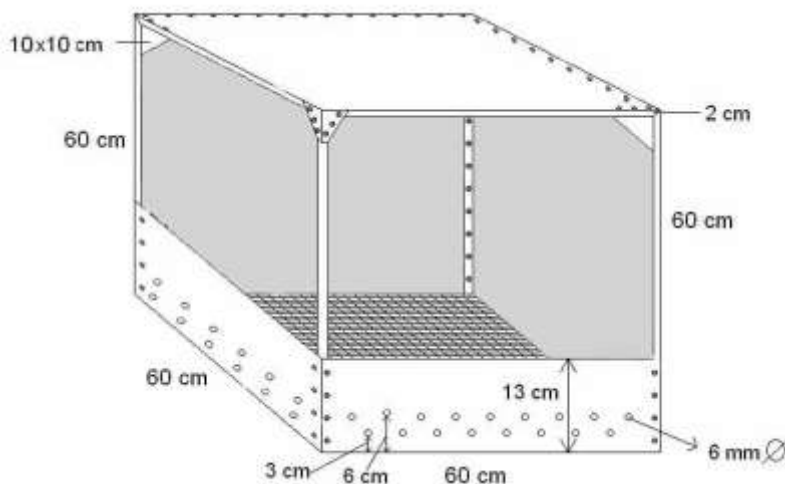
В подкрепа на нашето становище прилагаме следните аргументи и съответната допълнителна техническа информация за гнездилиците и тяхното предназначение:

1. БДЗП и ЕСО имат вече установено добро сътрудничество и подписано Рамково споразумение за сътрудничество за опазване на свързаните с електропроводите птици и на електропреносната мрежа.

2. Изкуствените гнездилици за ловен сокол, поставени на различни места в България по стълбове от системата на ЕСО, са от изключителна важност за обезпечаването на подходящи места за гнезденето на този много рядък и застрашен от изчезване в света вид хищна птица. В миналото видът у нас е гнездил на скали или дървета в раннините райони. За съжаление днес голям част от подходящите за гнездене дървета в ниските части на страната са унищожени и поставянето на гнездилици на стълбовете от мрежата за високо напрежение предоставя подходящи и сигурни места за гнездене на вида. Тази методика и опита в поставянето на тези гнездилици по електрически стълбове от електропреносната мрежа за високо напрежение е заимстван от нашите партньори от Унгарското орнитологично дружество/Бърдлайф Унгария (ММЕ). Тяхната ефективност е доказана в Унгария, както и в други европейски страни, където почти цялата гнездова популация на този световно застрашен вид днес гнезди по стълбове от мрежата за високо

напрежение. Досега БДЗП в координация с ЕСО е поставило близо 300 гнездилици на електрически стълбове и техният брой продължава да се увеличава. В рамките на проекта координиран от БДЗП – „Живот за сокола“ (LIFE20 NAT/BG/1162), изпълняван по програма LIFE на Европейския съюз, са предвидени за поставяне нови 60 алуминиеви гнездилици. До момента са монтирани 48 от тях на стълбове от мрежата на ЕСО в Югоизточна България, а останалите 12 гнездилици ще бъдат монтирани до април 2025 г.

3. Изкуствените гнездилици са изработени от алуминий и са на практика дълговечни, като техният живот се определя най-вече от живота на конкретния стълб, на който са били поставени. Гнездилката представлява кубична метална кутия с непълни 2 странични стени и решетесто дъно, с конструкция и размери според чертежа. За монтажа на гнездилките се използват външни крепежни елементи: планки, U-образни скоби с резба, винтове, шайби и болтове. На дъното на гнездилката има слой от 6-8 см филц (чакъл с размери 4-22 mm), върху който птиците мътят и отглеждат малките си.

4. Някои от тези гнездилици са монтирани на стълбове от близо 15 години и до момента не са установени никакви видими структурни проблеми и те продължават да бъдат напълно годни за обитаване от различни видове птици. Гнездилките не изискват допълнителни дейности по поддръжка след монтирането им. Поставените гнездилици се заемат успешно и от различни други видове птици. Над 90% от поставените гнездилици се използват за гнездене от защитени и полезни видове хищни птици като черношипата ветрушка, сокола орко, белоопашатия мишелов и гарвана. Някои от тези видове птици проявяват силно териториално поведение и прогонват останалите видове от района на стълба използван за гнездене като по този начин намаляват използването на стълбове от бели щъркели и други, които

могат да причинят аварии на съоръженията. В допълнение, значителна част от тези видове се смятат и за много ефективни за намаляването на гризачите в различните видове посеви, тъй като те се явяват основен хранителен ресурс за тях. В този смисъл гнездилките имат и своя голям принос за значителното подобряването на гнездовата база на различни видове хищни птици, както и по този начин за косвеното подпомагане чрез тяхното присъствие и на екологичната борба с някои видове гризачи с установен негативен ефект върху посевите, както и намаляване на кацането на други видове птици по стълбовете и съответно минимизиране на рисковете от токови удари и аварийност на мрежата

5. Всички гнездилки са поставени от екипи на БДЗП и ние изявяваме готовност да окажем техническо и логистично съдействие за преместване на гнездилките от старите стълбове на новите съоръжения като работим в тясно сътрудничество и координация с ЕСО и съответните МЕР. Преместването на гнездилките изисква демонтиране преди отстраняването на съществуващите електрически стълбове и последващ монтаж на вече монтираните стълбове от 400 kV. Поради факта, че старите и новите стълбове ще съвпадат като координати и сервитут, подадената от нас с настоящото писмо информация за местоположението на гнездилките (Приложение 1) ще даде ясна картина, къде ще бъдат разположени и след преместването. В някои случаи обаче е възможно преместване на демонтираните гнездилки и в други участъци на електропровода поради настъпили промени в местообитанията и настоящата им непригодност за ловния сокол. Тази дейност ще бъде проведена след съгласуване с ЕСО. Нужно е периода на преместването на гнездилките и свалянето на стълбовете с гнездилки да не става по време на размножителния период тоест в диапазона от 1 февруари до 1 август за да няма безпокойство за птиците, които гнездят в тези гнездилки.

6. Като приложение ви изпращаме .kml файл с информация за местоположението на гнездилките монтирани на линиите, които ще бъдат демонтирани и заместени от нови от 400 kV. Същата информация, но в табличен вид е представена и в Приложение 1

<https://u.pcloud.link/publink/show?code=XZlhg30ZoLabcPCTYYXjVisT3G88azyLy8Yk>

С уважение,

Ваня Рътарова-Георгиева
Изпълнителен директор
БДЗП

Приложение 1

Инсталирани гнездили, които следва да бъдат преместени поради подмяна на стари линии с нови.

Линия	Координати Y	Координати X	Година на инсталиране на гнездили
Камчия	42,390806	26,36303	2024
Камчия	42,379686	26,33747	2024
Камчия	42,489624	26,59135	2024
Камчия	42,498774	26,61265	2024
Камчия	42,547679	26,71878	2024
Камчия	42,526189	26,67556	2024
Камчия	42,376983	26,30467	2024
Камчия	42,375932	26,27172	2024
Шипка	42,218112	24,51125	2024
Шипка	42,550379	24,91116	2024
Шипка	42,597764	25,05489	2024
Шипка	42,601592	25,07934	2024
Шипка	42,618986	25,19468	2024
Шипка	42,644971	25,28709	2024
Шипка	42,666879	25,32125	2024
Шипка	42,710888	25,31583	2024
Шипка	42,426926	24,77715	2024
Шипка	42,391991	24,73547	2024
Хемус-Стара планина	42,679902	25,93981	2024
Хемус-Стара планина	42,647635	25,96674	2024
Хемус-Стара планина	42,5517	26,02171	2024
Хемус-Стара планина	42,451894	26,06317	2024
Хемус-Стара планина	42,427568	26,07341	2024
Хемус-Стара планина	42,413645	26,0798	2024
Хемус-Стара планина	42,305563	26,12577	2024
Първенец	42,122825	24,41522	2009
Първенец	42,123738	24,44249	2009
Първенец	42,136379	24,39171	2009